

ДИРЕКТИВА 83/349/ЕИО НА СЪВЕТА

от 13 юни 1983 година

**приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора
относно консолидираните счетоводни отчети**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност и по-специално член 54, параграф 3, буква ж) от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет,³

като има предвид, че на 25 юли 1978 г. Съветът е приел Директива 78/660/ЕИО⁴ за съгласуване на националните законодателства относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества; като има предвид, че много дружества са членове на обединения от предприятия; като има предвид, че трябва да бъдат съставяни консолидирани счетоводни отчети, така че финансовата информация за обединенията от предприятия да бъде предоставяна на съдружниците и на трети лица; като има предвид, че националните законодателства за консолидираните отчети трябва да бъдат съгласувани, за да се постигнат сравнимост и равностойност на информацията, която дружествата в Общността са длъжни да обнародват;

като има предвид, че за определяне на условията за консолидиране, трябва да се имат предвид не само случаите, в които правото на контрол се основава върху мнозинство от гласовете, но и онези, в които то се основава на споразумения, ако такива са допустими; като има предвид, че наред с това, на държавите-членки, в които това се случва, трябва да бъде разрешено да регулират случаи, в

¹ ОВ С 121, 2.6.1976 г., стр. 2.

² ОВ С 163, 10.7.1978 г., стр. 60.

³ ОВ С 75, 26.3.1977 г., стр. 5.

⁴ ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11.

които при някои обстоятелства контролът се упражнява ефективно на основата на малцинствено участие; като има предвид, че на държавите-членки трябва да се разреши да регулират обединенията от предприятия, в които последните са равнопоставени помежду си;

като има предвид, че целта на съгласуването на законодателствата относно консолидираните отчети е да бъдат защитени интересите по отношение на капиталовите търговски дружества; като има предвид, че тази защита включва принципа на съставяне на консолидиран отчет, когато дружеството е член на обединение от предприятия, и такъв отчет задължително трябва да бъде съставян, поне когато дружеството е предприятие-майка; като има предвид, че наред с това изискването за пълна информация също налага дъщерно предприятие, което същевременно е предприятие-майка, да съставя консолидиран отчет; като има предвид, че въпреки това предприятието-майка може, а при някои обстоятелства трябва, да бъде освободено от задължението да съставя консолидиран отчет при условие, че съдружниците му и третите лица са достатъчно защитени;

като има предвид, че е оправдано обединенията от предприятия, които не надхвърлят определена големина, да бъдат освободени от задължението да съставят консолидирани отчети; като има предвид съответно, че за подобни изключения трябва да бъдат въведени максимални прагове; като има предвид, че следователно държавите-членки могат да предвидят, че е достатъчно прагът само по един от трите показателя да бъде надхвърлен, за да не се приложи изключението, респ. могат да приемат прагове, по-ниски от предписаните в директивата;

като има предвид, че консолидираните отчети трябва да дават вярна и точна представа за активите и пасивите, финансовото състояние и резултата от дейността на всички предприятия в обединението, взети като цяло; като има предвид, че поради това консолидирането по начало трябва да включва всички тези предприятия; като има предвид, че подобно консолидиране изисква пълното обхващане на активите и пасивите и на приходите и разходите на тези предприятия и отделно разкриване на участията на лицата извън тези обединения; като има предвид, обаче, че трябва да се внасят нужните корекции, за да бъдат неутрализирани последиците от финансовите отношения между консолидираните предприятия;

като има предвид, че трябва да бъдат въведени някои принципи за изготвянето на консолидирани отчети и оценяването в тях, за да се гарантира, че отчетите съдържат съгласувани и сравними записвания, както с оглед на използваните методи на оценяване, така и по отношение на отразените периоди;

като има предвид, че дяловото участие в капитала на предприятия, в които включените в консолидирането предприятия упражняват значително влияние, трябва да бъде записано в консолидираните отчети по метода „equity”;

като има предвид, че приложението към консолидираните отчети трябва да съдържа подробности за предприятията, които подлежат на консолидиране;

като има предвид, че някои изключения, първоначално предписани като преходни в Директива 78/660/ЕИО, могат да продължат да съществуват, като се предвиди преразглеждането им на по-късна дата,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ 1

Условия за изготвянето на консолидиран счетоводен отчет

Член 1

1. Държавите-членки задължително изискват от всяко предприятие, регулирано от националното им законодателство, да съставя консолидиран счетоводен отчет и консолидиран годишен доклад за дейността, ако това предприятие (предприятие-майка):

а) притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие (дъщерно предприятие); или

б) има право да назначава или освобождава мнозинството от членовете на ръководния, управителния или надзорния орган на друго предприятие (дъщерно предприятие) и същевременно е акционер или съдружник в това предприятие; или

в) има право да упражнява господстващо влияние върху предприятие (дъщерно предприятие), в което е акционер или съдружник по силата на договор, сключен с това предприятие, или на клауза в неговия учредителен акт, ако законодателството, приложимо към дъщерното предприятие, допуска то да се подчинява на такива договори или разпоредби. Държавите-членки могат да не изискват предприятието-майка да бъде акционер или съдружник в дъщерното си предприятие. Държавите-членки, чието законодателство не урежда подобни договори или уставни клаузи, не са длъжни да прилагат настоящата разпоредба; или

г) е акционер или съдружник в предприятие и:

аа) мнозинството от членовете на ръководните, управителните или надзорните органи на това предприятие (дъщерно предприятие), които са заемали длъжността през съответната финансова година, през предишната финансова година и до датата на съставяне на консолидирания счетоводен отчет, са назначени само в резултат на упражняването на правата на глас; или

бб) контролира само, по силата на договор с други акционери или съдружници в това предприятие (дъщерно предприятие) мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие. Държавите-членки могат да въведат по-подробни разпоредби за формата и съдържанието на подобни договори.

Държавите-членки са длъжни да въведат най-малко изискванията по буква бб).

Те могат да прилагат буква аа) в зависимост от това дали участието е 20 на сто или повече от гласовете на акционерите или съдружниците.

Буква аа) не се прилага, ако друго предприятие упражнява по отношение на това дъщерно предприятие правата по букви а), б) или в).

2. Освен в случаите по параграф 1 и до извършването на по-нататъшно съгласуване, държавите-членки могат да изискват от всяко предприятие, регулирано от националното им законодателство, да съставя годишен консолидиран счетоводен отчет и годишен консолидиран доклад за дейността, ако това предприятие (предприятие-майка) притежава дялово участие по смисъла на член 17 от Директива 78/660/ЕИО в друго предприятие (дъщерно предприятие), и:

а) действително упражнява господстващо влияние върху него; или

б) то и дъщерното предприятие се намират под единното управление на предприятието-майка.

Член 2

1. За целите на член 1, параграф 1, букви а), б) и г) към правата на предприятието-майка се добавят правото на глас и правото на назначаване и освобождаване, принадлежащи на всяко друго дъщерно предприятие, както и на всяко лице, което действа от свое име, но за сметка на предприятие-майка или на друго дъщерно предприятие.

2. За целите на член 1, параграф 1, букви а), б) и г) правата, посочени в параграф 1 на настоящия член, се намаляват с правата, които произтичат от:

а) акции или дялове, държани за сметка на друго лице, различно от предприятието-майка или от неговите дъщерни предприятия; или

б) акции или дялове, които се държат като обезпечение, когато правата по тях се упражняват съгласно получените инструкции или се притежават във връзка с предоставянето на заеми като част от търговска дейност при условие, че правото на глас се упражнява в интерес на лицето, дало обезпечението.

3. За целите на член 1, параграф 1, букви а) и г) общият сбор от гласовете на акционерите или съдружниците в дъщерното предприятие се намалява с гласовете по акции или дялове, притежавани от същото предприятие, от негово дъщерно предприятие или от лице, което действа от свое име, но за сметка на някое от тези предприятия.

Член 3

1. Без да се засяга действието на членове 13, 14 и 15, предприятието-майка и всичките му дъщерни предприятия се консолидират независимо от това къде се намират техните седалища.

2. За целите на параграф 1 всяко дъщерно предприятие на дъщерно предприятие се смята за дъщерно предприятие на предприятието-майка, който е предприятие-майка по отношение на предприятията, които подлежат на консолидиране.

Член 4

1. По смисъла на настоящата директива предприятието-майка и всичките му дъщерни предприятия подлежат на консолидиране, ако предприятието-майка или едно или повече дъщерни предприятия са учредени в една от следните правноорганизационни форми:

а) *в Германия:*

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,

б) *в Белгия:*

de naamloze vennootschap / la société anonyme, de commanditaire vennootschap op aandelen / la société anonyme par actions, de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid / la société de personnes a responsabilité limitée;

в) *в Дания:*

aktieselskaber, kommanditaktieselskaber, anpartsselskaber;

г) във Франция:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société a responsabilité limitée;

д) в Гърция:

η ανωνυμη εταιρια, η εταιρια χειριριτμενης ευθυνης, η ετερορρυθμη κ ατα μετοχες εταιρια;

е) в Ирландия:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee;

ж) в Италия:

la società per azioni, la società in accomandita per azioni, la società a responsabilità limitata;

з) в Люксембург:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société a responsabilité limitée;

и) в Нидерландия:

de naamloze vennootschap, de commanditaire vennootschap op aandelen.

й) в Обединеното кралство:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee;

2. Държавите-членки, обаче, могат да предвидят освобождаване от задължението по член 1, параграф 1, ако предприятието не е учредено в правноорганизационна форма измежду посочените в параграф 1.

Член 5

1. Държавите-членки могат да предвидят освобождаване от задължението по член 1, параграф 1, ако предприятието-майка е финансов холдинг по смисъла на член 5, параграф 3 от Директива 78/660/ЕИО и:

а) през финансовата година не се е намесвал пряко или непряко в управлението на дъщерно предприятие;

б) не е упражнявал правото на глас по дяловото си участие при назначаването на член на ръководните, управителните или надзорните органи на дъщерно предприятие през съответната финансова година или през петте предишни финансови години, а ако упражняването на правото на глас е било нужно за дейността на ръководните, управителните или надзорните органи на дъщерното предприятие - никой акционер или съдружник в предприятието-майка с мажоритарно право на глас или член на ръководните, управителните или надзорните органи на предприятието-майка или на негов съдружник с мажоритарно право на глас не е член на ръководните, управителните или надзорните органи на дъщерното предприятие и така назначените членове на тези органи са изпълнявали функциите си без никаква намеса или влияние от страна на предприятието-майка или на негово дъщерно предприятие;

в) е предоставял заеми само на предприятия, в които притежава дялово участие. Ако са отпускани заеми на други лица, те трябва да са били погасени до края на предишната финансова година; и

г) освобождаването се извършва от административен орган след проверка за спазването на изброените условия.

2. а) Когато е освободен финансов холдинг, член 43, параграф 2 от Директива 78/660/ЕИО не се прилага към годишния му счетоводен отчет по отношение на мажоритарните участия в дъщерни предприятия от датата по член 49, параграф 2.

б) Оповестяването на тези мажоритарни участия в съответствие с член 43, параграф 1, точка 2 от Директива 78/660/ЕИО може да се пропусне, когато поради естеството си то сериозно би увредило предприятието-майка, неговите акционери или съдружници, или някое от дъщерните му предприятия. Държавите-членки могат да поставят пропускането в зависимост от предварително административно или съдебно разрешение. Всяко пропускане се посочва в приложението към отчета.

Член 6

1. Без да се засяга действието на член 4, параграф 2 и на член 5, държавите-членки могат да предвидят освобождаване от задължението по член 1, параграф 1, ако към датата на приключване на баланса на предприятието-майка предприятията, които подлежат на консолидиране, според последните им годишни счетоводни отчети общо не надхвърлят праговете по два от трите критерия, установени в член 27 от Директива 78/660/ЕИО.

2. Държавите-членки могат да изискват или разрешават при изчисляване на посочените прагове да не се извършва прихващане по член 19, параграф 1 и изключване по член 26, параграф 1, букви а) и б). В този случай праговете по показателите „общ баланс” и „чист оборот” се увеличават с 20 на сто.
3. Към предходните критерии се прилага член 12 от Директива 78/660/ЕИО.
4. Настоящият член не се прилага, ако едно от предприятията, подлежащи на консолидиране, е дружество, чиито ценни книжа са допуснати до официална търговия на фондова борса, установена в държава-членка.
5. В продължение на 10 години след датата по член 49, параграф 2 държавите-членки могат да умножават показателите, изразени в ЕКЮ, по коефициент с размер до 2,5 и могат да увеличават броя на лицата, заети през финансовата година, най-много до 500 души.

Член 7

1. Независимо от разпоредбите на член 4, параграф 2, членове 5 и 6 една държава-членка е длъжна да освободи от задължението по член 1, параграф 1 всяко предприятие-майка, регулирано от националното ѝ законодателство, което е и дъщерно предприятие, ако неговото предприятие-майка се регулира от законодателството на държава-членка, в следните два случая:

а) когато предприятието-майка притежава всички акции или дялове в освободеното предприятие. За тази цел не се вземат пред вид акциите в това предприятие, притежавани от членовете на неговите ръководни, управителни или надзорни органи по силата на задължение, установено от закон, от учредителния акт; или

б) когато предприятието-майка притежава 90 на сто или повече от акциите или дяловете в освободеното предприятие и останалите акционери или съдружници в това предприятие са одобрили освобождаването.

Ако законодателството на държава-членка в този случай превижда консолидиране към датата на приемане на настоящата директива, тази държава не е длъжна да прилага настоящата разпоредба в продължение на 10 години от датата по член 49, параграф 2.

2. Освобождаване се извършва, само ако са спазени всички условия, изброени по-долу:

а) освободеното предприятие и, без да се засяга действието на членове 13, 14 и 15, всичките му дъщерни предприятия трябва да бъдат консолидирани в

счетоводния отчет на по-голямо обединение от предприятия, чието предприятие-майка се регулира от законодателството на държава-членка;

б) аа) консолидираният счетоводен отчет по буква а) и консолидираният годишен доклад за дейността на по-голямото обединение от предприятия се съставят от предприятието-майка на това обединение и се проверяват според законодателството на държавата-членка, приложимо към предприятието-майка в това по-голямо обединение от предприятия, в съответствие с настоящата директива;

бб) консолидираният счетоводен отчет по буква а) и консолидираният годишен доклад за дейността по буква аа), докладът на лицето, натоварено с проверката на отчета и при нужда приложението по член 9 трябва да бъдат обнародвани за освободеното предприятие по начина, предвиден от законодателството на държавата-членка, приложимо към това предприятие в съответствие с член 38. Държавата-членка може да изисква тези документи да бъдат обнародвани на нейния официален език и преводът да бъде заверен;

в) приложението към годишния счетоводен отчет на освободеното предприятие трябва да посочва:

аа) наименование и седалище на предприятието-майка, което съставя консолидирания счетоводен отчет по буква а); и

бб) освобождаването от задължението за съставяне на консолидиран счетоводен отчет и консолидиран годишен доклад за дейността.

3. Държавите-членки не са длъжни да прилага настоящия член към дружества, чиито ценни книжа са допуснати до официална търговия на фондова борса, установена в държава-членка.

Член 8

1. В случаите, неуредени от член 7, параграф 1, държавите-членки могат, без да се засяга действието на член 4, параграф 2, членове 5 и 6, да освободят от задължението по член 1, параграф 1 всяко предприятие-майка, регулирано от националното ѝ законодателство, което същевременно е дъщерно предприятие на предприятие-майка, регулирано от законодателството на държава-членка, при условие, че акционерите или съдружниците в освободеното предприятие, които притежават минимален дял от записания капитал на това предприятие, не са поискали изготвянето на консолидиран счетоводен отчет поне шест месеца преди приключването на финансовата година. Държавите-членки могат да фиксират минималната граница на този дял на не повече от 10 на сто за акционерните дружества и командитните дружества с акции, и не повече от 20 на сто за предприятията с друга правноорганизационна форма.

2. Държава-членка не може да поставя като условия за освобождаването изискване предприятието-майка, изготвило консолидирания счетоводен отчет по член 7, параграф 2, буква а), също да бъде регулирано от нейното национално законодателство.

3. Държавите-членки не могат да поставят освобождаването в зависимост от условия, свързани с изготвянето и проверката на консолидирания счетоводен отчет по член 7, параграф 2, буква а);.

Член 9

1. Държава-членка може да постави освобождаването по членове 7 и 8 в зависимост от посочването на допълнителни данни в съответствие с настоящата директива в консолидирания счетоводен отчет по член 7, параграф 2, буква а) или в приложение към него, ако тази информация се изисква от предприятията, регулирани от националното законодателство на същата държава-членка, които са длъжни да изготвят консолидирани счетоводни отчети и се намират в същото положение.

2. Държавите-членки могат да поставят освобождаването в зависимост и от посочването в приложението към консолидирания отчет по член 7, параграф 2, буква а) или в годишния счетоводен отчет на освободеното предприятие на всички или част от следните данни за групата от предприятия, чието предприятие-майка те освобождават от задължението за съставяне на консолидиран счетоводен отчет:

- размер на чистите активи,
- чист оборот;
- резултат за финансовата година и размер на собствения капитал,
- среден брой на заетите лица през финансовата година.

Член 10

Членове 7 - 9 не засягат законодателството на държавите-членки относно съставянето на консолидирани счетоводни отчети или консолидирани годишни доклади за дейността, ако тези документи се изискват:

- за осведомяване на работниците и служителите или техните представители, или
- от административен или съдебен орган за собствените му нужди.

Член 11

1. Без да се засяга действието на член 4, параграф 2, членове 5 и 6, една държава-членка може да освободи от задължението по член 1, параграф 1 всяко предприятие-майка, регулирано от националното ѝ законодателство, което същевременно е дъщерно предприятие на предприятие-майка, нерегулирано от законодателството на държава-членка, ако са спазени всички условия, изброени по-долу:

а) освободеното предприятие и, без да се засяга действието на членове 13, 14 и 15, всички негови дъщерни предприятия трябва да бъдат консолидирани в счетоводния отчет на по-голямо обединение от предприятия;

б) консолидираният отчет по буква а) и при нужда консолидираният годишен доклад за дейността трябва да бъдат съставени в съответствие с настоящата директива или аналогично на консолидираните счетоводни отчети и консолидираните годишни доклади за дейността, съставени в съответствие с настоящата директива;

в) консолидираният отчет по буква а) трябва да бъде проверен от едно или повече лица с правоспособност да проверяват счетоводни отчети според националното законодателство, приложимо към предприятието, което е съставило тези отчети.

2. Прилагат се член 7, параграф 2, буква б), бб) и буква в), както и членове 8 - 10.

3. Една държава-членка може да предвиди освобождаване по този член, само ако предвиди същото освобождаване и по член 7 до 10.

Член 12

1. Без да се засяга действието на членове 1 - 10, държавите-членки могат да изискват от всяко предприятие, регулирано от националното им законодателство, да съставя консолидиран счетоводен отчет и консолидиран годишен доклад за дейността, ако:

а) това предприятие и едно или повече други предприятия, с които то не е свързано по смисъла на член 1, параграф 1 и член 2, се намират под единно управление по силата на договор, сключен с това предприятие или на разпоредби от учредителните актове на тези предприятия;

б) ръководните, управителните или надзорните органи на това предприятие и на едно или повече други предприятия, с които то не е свързано по смисъла на член 1, параграф 1 и член 2, в по-голямата си част се състоят от същите лица,

които заемат длъжности през съответната финансова година и до момента на съставяне на консолидирания отчет.

2. Когато се прилага параграф 1, свързаните предприятия по смисъла на този параграф, заедно с всичките им дъщерни предприятия, се консолидират в съответствие с настоящата директива, ако едно или повече от тези предприятия е учредено в правноорганизационна форма измежду посочените в член 4.

3. Разпоредбите на член 3, член 4, параграф 2, членове 5, 6, 13 до 28, член 29, параграфи 1, 3, 4 и 5, член 30 до 38 и член 39, параграф 2, се прилагат към консолидирания счетоводен отчет и към консолидирания годишен доклад за дейността по настоящия член, като под предприятие-майка се разбират всички предприятия по параграф 1. Без да се засяга действието на член 19, параграф 2, обаче, термините „капитал”, „премии по акции”, „резерв от преоценка”, „резерви”, „пренесена печалба или загуба”, и „резултат за финансовата година” в консолидирания счетоводен отчет се отнасят до общите суми за всички предприятия по параграф 1.

Член 13

1. Едно предприятие може да не бъде включвано в консолидирания счетоводен отчет, когато то е малозначително за целите на член 16, параграф 3.

2. Когато две или повече предприятия отговарят на изискването по параграф 1, те въпреки всичко се включват в консолидирания счетоводен отчет, ако те не са малозначителни за целите на член 16, параграф 3.

3. Наред с това не е задължително едно предприятие да бъде включвано в консолидирания счетоводен отчет, когато:

а) значителни и дългосрочни ограничения съществено възпрепятстват:

аа) предприятието-майка да упражнява правата си върху имуществото или да осъществява управлението на това предприятие; или

бб) осъществяването на единно управление на това предприятие, когато то се намира в отношения измежду посочените в член 12, параграф 1; или

в) информацията, нужна за изготвянето на консолидирания счетоводен отчет в съответствие с настоящата директива, не може да се получи без прекомерни разходи или забавяне; или

г) акциите или дяловете на това предприятие се притежават изключително с цел последващо отчуждаване.

Член 14

1. Ако дейността на едно или повече предприятия, които подлежат на консолидиране, е дотолкова различна, че включването им в консолидирания счетоводен отчет би било несъвместимо със задължението по член 16, параграф 3, тези предприятия се изключват от консолидирането, без да се засяга действието на член 33 от настоящата директива.

2. Параграф 1 не може да се прилага само поради факта, че предприятията, които подлежат на консолидиране, са отчасти производствени, отчасти търговски и отчасти предоставят услуги, или само поради това, че тези предприятия извършват производствена или търговска дейност, свързана с различни продукти, или предоставят различни услуги.

3. Всяко прилагане на параграф 1 се посочва и обосновава в приложението към отчета. Ако годишният счетоводен отчет или консолидираните отчети на предприятията, изключени от консолидирането, не се обнародват в една и съща държава-членка в съответствие с Директива 68/151/ЕИО⁵, те се прилагат към консолидирания счетоводен отчет или се оставят на разположение на обществеността. В последния случай трябва да съществува възможност при поискване да се получи препис от тези документи. Цената на преписа не трябва да надвишава административните разходи за изготвянето му.

Член 15

1. За целите на член 16, параграф 3 държавите-членки могат да разрешат в консолидирания счетоводен отчет да бъде пропуснато предприятие-майка, което не извършва производствена или търговска дейност и притежава акции или дялове в дъщерно предприятие по силата на общо споразумение с едно или повече предприятия, които не са включени в консолидирания отчет.

2. Годишният счетоводен отчет на предприятието-майка се прилага към консолидирания счетоводен отчет.

3. Когато се прибегва до това изключение, към годишния счетоводен отчет на предприятието-майка се прилага член 59 от Директива 78/660/ЕИО или в приложението към този отчет се посочват данните, които биха били получени вследствие прилагането на посочената разпоредба.

⁵ ОВ L 65, 14.3.1968 г., стр. 8.

РАЗДЕЛ 2

Изготвяне на консолидирания счетоводен отчет

Член 16

1. Консолидираният счетоводен отчет се състои от консолидиран баланс, консолидиран отчет за приходите и разходите и приложението към отчета. Тези документи съставляват неразделно цяло.
2. Консолидираният счетоводен отчет се съставя ясно и в съответствие с настоящата директива.
3. Консолидираният счетоводен отчет трябва да дава вярна и точна представа за активите, пасивите, финансовото състояние и резултата от дейността на включените в него предприятия, взети като цяло.
4. Ако прилагането на разпоредбите на настоящата директива не е достатъчно за получаването на вярна и точна представа по смисъла на параграф 3, трябва да се даде допълнителна информация.
5. Ако по изключение прилагането на някоя от разпоредбите на член 17 до 35 и член 39 е несъвместимо със задължението по параграф 3, от съответната разпоредба се извършва отклонение, за да се получи вярна и точна представа по смисъла на параграф 3. Всяко отклонение се посочва и обосновава в приложението към отчета, заедно с описание на влиянието му върху активите, пасивите, финансовото състояние и резултата. Държавите-членки могат да определят изключенията и да въведат приложими особени правила.
6. Държавите-членки могат да изискват или разрешават разкриването в консолидирания счетоводен отчет на други данни, наред с информацията, която трябва да бъде посочена в съответствие с настоящата директива.

Член 17

1. По отношение на структурата на консолидирания счетоводен отчет се прилагат членове 3 - 10, 13 - 26 и 28 - 30 от Директива 78/660/ЕИО, без да се засяга действието на разпоредбите на настоящата директива и като се вземат пред вид основните корекции, произтичащи от особеностите на консолидирания счетоводен отчет в сравнение с годишния счетоводен отчет.
2. Ако съществуват особени обстоятелства, които биха довели до прекомерни разходи, държавите-членки могат да разрешат запасите в консолидирания счетоводен отчет да бъдат групирани.

Член 18

Активите и пасивите на предприятията, включени в консолидирането, се записват изцяло в консолидирания баланс.

Член 19

1. Счетоводната стойност на акциите и дяловете в капитала на предприятията, включени в консолидирането, се прихваща от дела, който те представляват в собствения капитал на тези предприятия:

а) Прихващането се извършва на основата на счетоводните стойности към датата, на която предприятията са консолидирани за пръв път. Доколкото е възможно, разликите от прихващането се записват направо срещу онези пера в консолидирания баланс, чиято стойност е по-висока или по-ниска от счетоводната им стойност.

б) държавите-членки могат да изискват или разрешават прихващане на основата на стойността на активите и пасивите, установими към датата на придобиване на акциите или дяловете, а ако придобиването се извършва на два или повече етапа - към датата, на която предприятието е станало дъщерно предприятие.

в) Всяка разлика, оставаща след прилагането на буква а) или в резултат от прилагането на буква б), се записва като отделно перо в подходящ раздел на консолидирания баланс. Това перо, използваните методи и съществени промени във връзка с предишната финансова година се поясняват в приложението към отчета. Когато една държава-членка допуска прихващане на положителни и отрицателни разлики, в приложението към отчета се описва и разпределението на тези разлики.

2. Параграф 1 не се прилага към акциите и дяловете в капитала на предприятието-майка, които се притежават от самото предприятие-майка или от друго предприятие, включено в консолидирания отчет. В консолидирания отчет тези акции се третират като собствени акции и дялове в съответствие с Директива 78/660/ЕИО.

Член 20

1. Държавите-членки могат да изискват или разрешават счетоводната стойност на акциите и дяловете от капитала на предприятие, включено в консолидирания отчет, да бъде прихваната от съответния процентен дял от капитала само при условие, че:

а) притежаваните акции или дялове представляват най-малко 90 на сто от номиналната стойност, а ако такава липсва - от счетоводната стойност на акциите или дяловете в това предприятие, различни от участията по член 29, параграф 2, буква а) от Директива 77/91/ЕИО⁶;

б) делът по буква а) е получена по силата на споразумение за издаване на акции или дялове от предприятие, включено в консолидирания отчет; и

в) споразумението по буква б) не предвижда плащане в брой, надвишаващо 10 на сто от номиналната стойност, а ако такава липсва - от счетоводната стойност на издадените акции или дялове.

2. Всяка разлика, получена по параграф 1, в зависимост от случая се прибавя към консолидираните резерви или се приспада от тях.

3. В приложението към отчета се посочват прилагането на метода по параграф 1, полученото движение в резервите и наименованията и седалищата на съответните предприятия.

Член 21

Стойността на акциите или дяловете в дъщерни предприятия, включени в консолидирания отчет, които се притежават от лица, различни от консолидираните предприятия, се записва като отделно перо в подходящ раздел на консолидирания баланс.

Член 22

Приходите и разходите на предприятията, включени в консолидирания отчет, се записват изцяло в консолидирания отчет за приходите и разходите.

Член 23

Размерът на печалбата или загубата, свързана с акции или дялове в дъщерни предприятия, които са включени в консолидирания отчет и се притежават от лица, различни от предприятията, включени в този отчет, се записва като отделно перо в подходящ раздел на консолидирания отчет за приходите и разходите.

⁶ ОВ L 26, 31.1.1977 г., стр. 1.

Член 24

Консолидираният счетоводен отчет се съставя в съответствие с принципите, установени в членове 25 - 28.

Член 25

1. Методите на консолидиране трябва да бъдат прилагани неизменно през различните финансови години.
2. Отклонения от разпоредбата на параграф 1 се разрешават по изключение. Всички отклонения се посочват и обосновават в приложението към отчета, като се описва влиянието им върху активите, пасивите, финансовото състояние и резултата от дейността на предприятията, включени в консолидирания отчет, взети като цяло.

Член 26

1. Консолидираният счетоводен отчет показва активите, пасивите, финансовото състояние и резултата от дейността на предприятията, включени в него, както ако те биха били едно предприятие. По-конкретно:
 - а) от консолидирания счетоводен отчет се изключват задълженията и вземанията между самите предприятия, включени в него;
 - б) от консолидирания счетоводен отчет се изключват приходите и разходите по сделки между самите предприятия, включени в него;
 - в) ако печалбата или загубата от сделки между самите консолидирани предприятия е включена в счетоводната стойност на активите, тя се изключва от отчета. До извършването на по-нататъшно съгласуване, обаче, държавите-членки могат да разрешат изключването да се извършва съразмерно на дела от капитала, притежаван от предприятието-майка във всяко от дъщерните предприятия, включени в консолидирания отчет.
2. Държавите-членки могат да разрешат отклонения от разпоредбата на параграф 1, буква в), ако сделката е сключена според нормалните пазарни условия и изключването на печалбата или загубата е свързано с прекомерни разходи. Всяко отклонение се посочва, а когато влиянието върху активите, пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на предприятията, включени в консолидирания отчет, взети като цяло, е значително, това обстоятелство се пояснява в приложението към консолидирания отчет.
3. Отклонение от разпоредбите на параграф 1, букви а), б) и в) се разрешава, ако съответните стойности са малозначителни за целите на член 16, параграф 3.

Член 27

1. Консолидираният счетоводен отчет се съставя към същата дата, както годишния счетоводен отчет на предприятието-майка.

2. Държавите-членки, обаче, могат да изискват или разрешават консолидираният отчет да се състави към друга дата, така че да бъдат взети предвид датите на приключване на баланса на най-голям брой или на най-важните консолидирани предприятия. Когато се прибегва до това отклонение, това обстоятелство се посочва и обосновава в приложението към консолидирания отчет. Наред с това задължително се вземат предвид или посочват най-важните събития, свързани с активите и пасивите, финансовото състояние или резултатът от дейността на консолидирано предприятие, настъпили от датата на приключване на баланса на това предприятие до датата на приключване на консолидирания баланс.

3. Когато датата на приключване на баланса на едно предприятие предхожда с повече от три месеца датата на приключване на консолидирания баланс, предприятието се включва в консолидирания отчет на основата на междинен счетоводен отчет, съставен към датата на приключване на консолидирания баланс.

Член 28

Ако съставът на консолидираните предприятия е претърпял съществена промяна през финансовата година, консолидираният отчет трябва да съдържа информация, която прави възможно сравнението на последователно съставените консолидирани отчети. Когато промяната е основна, държавите-членки могат да изискват или разрешават това задължение да бъде изпълнено чрез изготвянето на коригиран начален баланс и коригиран отчет за приходите и разходите.

Член 29

1. Активите и пасивите, които подлежат на включване в консолидирания счетоводен отчет, се оценяват по единни методи и в съответствие с членове 31 - 42 и член 60 от Директива 78/660/ЕИО.

2. а) Предприятие, което съставя консолидиран счетоводен отчет, е длъжно да прилага същите методи на оценяване както в собствения си годишен счетоводен отчет. Независимо от това държавите-членки могат да изискват или разрешават използването на други методи на оценяване в консолидирания отчет, в съответствие с цитираните разпоредби от Директива 78/660/ЕИО.

б) Когато се прибегва до това отклонение, това обстоятелство се посочва и обосновава в приложението към консолидирания отчет.

3. Ако активите и пасивите, които подлежат на включване в консолидирания счетоводен отчет, са оценени от консолидираните предприятия по методи, различни от използваните при консолидирането, те се преоценяват в съответствие с методите, използвани при консолидирането, освен ако резултатите от преоценяването са малозначителни за целите на член 16, параграф 3. Отклонения от този принцип се разрешават по изключение. Всяко отклонение се посочва и обосновава в приложението към консолидирания отчет.

4. В консолидирания баланс и в консолидирания отчет за приходите и разходите се вземат предвид всички разлики, възникнали при консолидирането между данъка, който ще бъде начислен за съответната финансова година и за предишните финансови години, и размера на платения или дължимия данък за тези години при условие, че в предвидимо бъдеще за едно от предприятията, включени в консолидирания отчет, вероятно ще възникне действително данъчно задължение.

5. Ако стойността на активите, които подлежат на записване в консолидирания счетоводен отчет, е коригирана по изключение само за данъчни цели, тези активи се записват в консолидирания отчет само след отпадане на корекциите. Държавите-членки обаче могат да изискват или разрешават тези активи да бъдат включени в консолидирания отчет и без отпадане на корекциите при условие, че техният размер е посочен и обоснован в приложението към консолидирания отчет.

Член 30

1. Отделно перо в съответствие с член 19, параграф 1, буква в), което съответствува на положителната разлика при консолидирането, се третира в съответствие с правилата на Директива 78/660/ЕИО за раздел „Репутация”.

2. Държавите-членки могат да разрешат положителната разлика при консолидирането да бъде незабавно и ясно приспадната от резервите.

Член 31

Сума, записана като отделно перо в съответствие с член 19, параграф 1, буква в), която съответствува на отрицателната разлика при консолидирането, може да се прехвърли в отчета за приходите и разходите, само ако:

- а) разликата съответствува на очакваните към датата на придобиване неблагоприятни бъдещи резултати в това предприятие или на разходите, които това предприятие би направило, ако очакванията се сбъднат; или
- б) разликата съответствува на реализирана печалба.

Член 32

1. Ако предприятие, включено в консолидиран счетоводен отчет, управлява друго предприятие съвместно с едно или повече предприятия, невяклучени в този отчет, държавите-членки могат да изискват или разрешават включването на това друго предприятие в консолидирания отчет съразмерно на правата върху капитала му, притежавани от консолидираното предприятие.
2. Членове 13 - 31 се прилагат съответно към съразмерното консолидиране по параграф 1.
3. Когато се прилага настоящият член, член 33 не се прилага, ако съразмерно консолидираното предприятие е асоциирано предприятие по смисъла на член 33.

Член 33

1. Ако предприятие, което подлежи на консолидиране, упражнява значително влияние върху управлението и финансовата политика на предприятие, което не е включено в консолидирания отчет (асоциирано предприятие) и в което то притежава дялово участие по смисъла на член 17 от Директива 78/660/ЕИО, това дялово участие се записва като отделно перо в подходящ раздел на консолидирания отчет. Предполага се, че едно предприятие упражнява значително влияние върху друго предприятие, когато притежава 20 на сто или повече от гласовете на акционерите или съдружниците в това друго предприятие. Прилага се член 2.
2. Когато този член се прилага за пръв път към дялово участие по параграф 1, това дялово участие се записва в консолидирания баланс:
 - а) по счетоводната му стойност в съответствие с правилата за оценяване на Директива 78/660/ЕИО. Разликата между тази стойност и сумата, която съответствува на дела от собствения капитал, представляващ дяловото участие, се посочва отделно в консолидирания баланс или в приложението към отчета. Тази разлика се изчислява към датата, на която методът се използва за пръв път; или
 - б) като сума, която съответствува на дела от собствения капитал на свързаното предприятие, представляващ дяловото участие. Разликата между

тази стойност и счетоводната стойност, изчислена според правилата за оценяване в Директива 78/660/ЕИО, се посочва отделно в консолидирания баланс или в приложението към отчета. Тази разлика се изчислява към датата, на която методът се използва за пръв път.

в) Една държава-членка може да предвиди прилагане на метода по буква а) или на този по буква б). В консолидирания баланс или в приложението към отчета се посочва дали е използван методът по буква а) или по буква б).

г) Наред с това за целите на букви а) и б) държавите-членки могат да изискват или разрешават разликата да бъде изчислена към датата на придобиване на акциите или дяловете, а ако те са придобити на два или повече етапа - към датата, на която предприятието е станало асоциирано предприятие.

3. Ако активите и пасивите на асоциирано предприятие са оценени по методи, различни от използваните при консолидирането в съответствие с член 29, параграф 2, с оглед изчисляване на разликата по параграф 2, буква а) или б) тези активи могат да се преоценят по методите, използвани при консолидирането. Когато не е извършена преценка, това обстоятелство се посочва в приложението към отчета. Държавите-членки могат да поставят изискване за преценка.

4. Счетоводната стойност по параграф 2, буква а) или сумата, която съответствува на дела от собствения капитал на асоциираното предприятие по параграф 2, буква б), се увеличават или намаляват с размера на всяко изменение, което е настъпило през финансовата година в дела от собствения капитал на асоциираното предприятие, представляващ дяловото участие; тя се намалява с размера на дивидентите, свързани с това дялово участие.

5. Ако положителната разлика по параграф 2, букви а) и б) не може да бъде отнесена към никоя категория активи или пасиви, тя се третира в съответствие с член 30 и член 39, параграф 3.

6. Частта от печалбата и загубата на асоциираните предприятия, която се отнася до дялови участия, се записва като отделно перо в подходящ раздел на консолидирания отчет за приходите и разходите.

7. Изключването по член 26, параграф 1, буква в) се извършва, ако фактите са известни или могат да бъдат установени. Прилагат се член 26, параграфи 2 и 3.

8. Когато едно асоциирано предприятие съставя консолидиран счетоводен отчет, предходните разпоредби се прилагат към собствения капитал, записан в този консолидиран отчет.

9. Настоящият член може да не бъде прилаган, когато дяловото участие в капитала на асоциираното предприятие е малозначително за целите на член 16, параграф 3.

Член 34

Наред с информацията, изисквана по други разпоредби на настоящата директива, приложението към отчета съдържа най-малко и информация по следните въпроси:

1. Методи на оценяване, приложени към различните пера в консолидирания счетоводен отчет, и методи на изчисляване на корекциите в стойността. За пера, които са включени в консолидирания отчет и първоначално са или са били изразени в чуждестранна валута, се посочва основата за превръщането във валутата, в която е съставен консолидираният отчет.

2. а) Наименования и седалища на предприятията, включени в консолидирания отчет; дял от капитала, притежаван в консолидираните предприятия, различни от предприятието-майка, от предприятия, които са включени в консолидирания отчет, или от лица, които действуват от свое име, но за сметка на тези предприятия; кои от условията по член 1 и член 12, параграф 1 след прилагане на член 2 са послужили като основа за извършване на консолидирането. Посочването на последното обстоятелство, обаче, може да се пропусне, ако консолидирането е извършено на основание член 1, параграф 1, буква а) и ако делът от капитала и притежаваните гласове съвпадат.

б) Същата информация се дава за предприятията, изключени от консолидирания отчет в съответствие с членове 13 и 14, като, без да се засяга действието на член 14, параграф 3, трябва да бъде обосновано изключването на предприятията по член 13.

3. а) Наименования и седалища на предприятията, асоциирани с консолидирано предприятие по смисъла на член 33, параграф 1, и дял от техния капитал, притежаван от предприятия, които са включени в консолидирания отчет, или от лица, които действуват от свое име, но за сметка на тези предприятия.

б) Същата информация се дава за свързаните предприятия по член 33, параграф 9, като се обосновава прилагането на тази разпоредба.

4. Наименования и седалища на предприятията, консолидирани пропорционално в съответствие с член 32, фактори, върху които се основава общото управление, и дял от техния капитал, притежаван от консолидирани предприятия или от лица, които действуват от свое име, но за сметка на тези предприятия.

5. Наименование и седалище на всяко предприятие, различно от посочените в параграфи 2, 3 и 4, в което консолидираните предприятия и предприятията, изключени по член 14, сами или чрез лица, които действуват от свое име, но за сметка на тези предприятия, притежават най-малко дял от капитала, чиято минимална граница държавите-членки не могат да фиксират на повече от 20 на сто, като се посочват притежаваният дял от капитала, размерът на собствения капитал и резултатът от дейността на съответното предприятие за последната финансова година, за която е приет счетоводен отчет. Тази информация може да се пропусне, ако е малозначителна за целите на член 16, параграф 3. Информацията за собствения капитал и за резултата от дейността също може да се пропусне, ако съответното предприятие не обнародва баланса си и най-малко 50 на сто от капитала му се притежава (пряко или непряко) от посочените предприятия.

6. Общ размер на задълженията, записани в консолидирания счетоводен отчет, които стават дължими и изискуеми след повече от пет години, както и общ размер на задълженията, записани в консолидирания баланс, за които консолидираните предприятия са дали вещно обезпечение, като се посочват характерът и формата на обезпечението.

7. Общ размер на всички финансови задължения, които не са включени в консолидирания баланс, ако тази информация допринася за оценката на финансовото състояние на консолидираните предприятия, взети като цяло. Отделно се посочват всички задължения във връзка с пенсии и свързани предприятия, които не са включени в консолидирания отчет.

8. Разпределение на консолидирания чист оборот по смисъла на член 28 от Директива 78/660/ЕИО по категории дейност и по географски пазари, ако тези категории и пазари съществено се различават помежду си с оглед на организацията на продажба на стоките и предоставяне на услугите в дейността на консолидираните предприятия, взети като цяло.

9. а) Среден брой на заетите лица в консолидираните предприятия по категории през финансовата година, както и разходите за персонал през финансовата година, ако не са записани отделно в консолидирания отчет за приходите и разходите.

б) Отделно се посочва средният брой на заетите лица през финансовата година в онези предприятия, към които е приложен член 32.

10. Степен, до която изчисляването на консолидирания резултат от дейността за финансовата година е повлияно от оценяване на перата, което по изключение от принципите на член 31 и членове 34 - 42 от Директива 78/660/ЕИО и член 29, параграф 2 от настоящата директива е извършено през

съответната или предходна финансова година с цел получаване на данъчни облекчения. Ако подобно оценяване има съществено влияние върху бъдещите данъчни задължения на консолидираните предприятия, взети като цяло, трябва да се посочат подробности.

11. Разлика между данъка, начислен спрямо консолидирания отчет за приходите и разходите за съответната и за предходни финансови години, и размера на платения или дължимия данък за тези години при условие, че тази разлика е съществена с оглед на бъдещото данъчно облагане. Тази сума може да бъде посочена и като кумулативна сума в отделно перо в подходящ раздел на баланса.

12. Размер на възнагражденията, изплатени през финансовата година на членовете на ръководни, управителни и надзорни органи на предприятието-майка във връзка с функциите им в това предприятие и в дъщерните му предприятия, и всички задължения, възникнали или поети при същите условия във връзка с пенсиите на бивши членове на тези органи, като се посочва общата сума за всяка категория. Държавите-членки могат да изискват възнагражденията, изплатени във връзка с функциите в асоциирани предприятия по смисъла на членове 32 и 33, също да бъдат включени в информацията по първото изречение.

13. Размер на авансите и кредитите, предоставени на членовете на ръководни, управителни и надзорни органи на предприятието-майка от това предприятие или от някое от дъщерните му предприятия, като се посочват лихвите, основните условия и върнатите суми, както и задълженията, поети в полза на тези лица чрез всякакъв вид гаранции, като се посочва общата сума за всяка категория. Държавите-членки могат да изискват авансите и кредитите, предоставени от асоциираните предприятия по смисъла на членове 32 и 33, също да бъдат включени в информацията по първото изречение.

Член 35

1. Държавите-членки могат да разрешат посочването на информация по член 34, точки 2, 3, 4 и 5:

а) да се извърши във формата на изявление, депозирано в съответствие с член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 68/151/ЕИО; това се посочва в приложението към отчета;

б) да бъде пропуснато, когато поради характера си то сериозно би увредило някое от предприятията, засегнати от тези разпоредби. Държавите-членки могат да поставят пропускането в зависимост от предварително административно или съдебно разрешение. Всяко пропускане се посочва в приложението към отчета.

2. Параграф 1, буква б) се прилага и към информацията по член 34, точка 8.

РАЗДЕЛ 3

Консолидиран годишен доклад за дейността

Член 36

1. Консолидираният годишен доклад за дейността трябва да съдържа точно представяне на развитието на дейността и състоянието на консолидираните предприятия, взети като цяло.
2. По отношение на тези предприятия докладът също трябва да посочва:
 - а) всички важни събития, настъпили след приключването на финансовата година;
 - б) вероятното бъдещо развитие на тези предприятия, взети като цяло;
 - в) научно-изследователската и развойната дейност на тези предприятия, взети като цяло;
 - д) броя и номиналната стойност, а ако такава липсва - счетоводната стойност на всички акции или дялове на предприятието-майка, притежавани от същото предприятие, от негови дъщерни предприятия или от лице, което действа от свое име, но за сметка на предприятието-майка или на някое от дъщерните му предприятия. Държавите-членки могат да изискват или разрешават посочването на тези данни в приложението към отчета.

РАЗДЕЛ 4

Проверка на годишния счетоводен отчет

Член 37

1. Предприятие, което съставя консолидиран счетоводен отчет, трябва да го представи за проверка на едно или повече лица с правоспособност да проверяват счетоводни отчети според законодателството на държавата-членка, което се прилага към това предприятие.
2. Лицето или лицата, натоварени с проверката на консолидирания счетоводен отчет, трябва също да провери и дали консолидираният годишен доклад за дейността съответствува на консолидирания счетоводен отчет за същата финансова година.

РАЗДЕЛ 5

Обнародване на годишния счетоводен отчет

Член 38

1. Надлежно одобреният консолидиран счетоводен отчет и годишният доклад за дейността заедно с доклада на лицата, натоварени с проверката на консолидирания счетоводен отчет, се обнародват за предприятието, съставило този отчет, в съответствие със законодателството на държавата-членка, което се прилага към него, съгласно член 3 от Директива 68/151/ЕИО.
2. Към консолидирания годишен отчет за дейността се прилага член 47, параграф 1, алинея втора от Директива 78/660/ЕИО.
3. Член 47, параграф 1, алинея втора от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следните думи: „Трябва да съществува възможност при поискване да се получи пълен или частичен препис от този доклад. Цената на преписа не трябва да надхвърля административните разходи за изготвянето му”.
4. Ако едно предприятие, съставило консолидиран счетоводен отчет, не е учредено в правноорганизационна форма измежду посочените в член 4 и националното законодателство не го задължава да обнародва документите по параграф 1 по начин, аналогичен на предписания в член 3 от Директива 68/151/ЕИО, то трябва поне да ги остави на разположение на обществеността в седалището си. Трябва да съществува възможност при поискване да се получи препис от тези документи. Цената на преписа не може да надхвърля административните разходи за изготвянето му.
5. Прилагат се членове 48 и 49 от Директива 78/660/ЕИО.
6. Държавите-членки са длъжни да предвидят подходящи санкции при неизпълнение на задълженията за обнародване по този член.

РАЗДЕЛ 6

Преходни и заключителни разпоредби

Член 39

1. Когато за пръв път се съставя консолидиран счетоводен отчет съгласно настоящата директива за обединение от предприятия, които вече са свързани по смисъла на член 1, параграф 1, преди да се приложат разпоредбите на член 49, параграф 1, държавите-членки могат да изискват или разрешават за нуждите на член 19, параграф 1 да бъде взета предвид счетоводната стойност на дяловото

участие и представлявания от него дял от собствения капитал към дата, която предхожда или съвпада с датата на първото консолидиране.

2. Параграф 1 се прилага съответно към оценяването за целите на член 33, параграф 2 на дяловото участие или представлявания от него дял от собствения капитал в капитала на предприятие, асоциирано с консолидирано предприятие, и към съразмерното консолидиране по член 32.

3. Ако отделното перо по член 19, алинея 1 съответствува на положителна разлика при консолидирането, получена преди датата на приключване на първия консолидиран счетоводен отчет съгласно настоящата директива, държавите-членки могат:

а) за целите на член 30, параграф 1 - да разрешат изчисляване на ограничения срок от повече от пет години по член 37, параграф 2 от Директива 78/660/ЕИО от датата на приключване на първия консолидиран счетоводен отчет, съставен съгласно настоящата директива; и

б) за целите на член 30, параграф 2 - да разрешат приспадането да се извърши от резервите към датата на приключване на първия консолидиран счетоводен отчет, съставен съгласно настоящата директива.

Член 40

1. До изтичането на срока за въвеждане в националното законодателство на директивите за допълване на Директива 78/660/ЕИО с оглед хармонизиране на правилата за годишните счетоводни отчети на банки, други финансови институции и застрахователни дружества, държавите-членки могат да дерогират разпоредбите на настоящата директива по отношение на структурата на консолидирания счетоводен отчет, методите на оценяване на перата в него и информацията, дадена в приложението към отчета:

а) по отношение на всяко предприятие, което подлежи на консолидиране и което е банка, друга финансова институция или застрахователно предприятие;

б) ако предприятията, които подлежат на консолидиране, са главно банки, финансови институции или застрахователни предприятия.

Държавите-членки могат да дерогират и член 6, но само във връзка с праговете и показателите, приложими към посочените предприятия.

2. Ако една държава-членка не е изисквала от предприятията, които са банки, други финансови институции или застрахователни предприятия, да съставят консолидирани счетоводни отчети преди въвеждането на разпоредбите по член 49, параграф 1, до въвеждането в националното ѝ законодателство на

една от директивите по параграф 1, но не и по отношение на финансовите години, които приключват след 1993 г., тя може:

а) да суспендира задължението по член 1, параграф 1 спрямо всяко от посочените предприятия, което е предприятие-майка. Това обстоятелство се посочва в приложението към отчета на предприятието-майка, като за всичките му дъщерни предприятия се посочват данните по член 43, параграф 1, точка 2 от Директива 78/660/ЕИО.

б) ако е съставен консолидиран счетоводен отчет и без да се засяга действието на член 33, да разреши пропускане при консолидирането на всяко от тези предприятия, което е дъщерно предприятие. В приложението към отчета задължително се дава информацията по член 34, параграф 2 за всяко дъщерно предприятие.

3. В случаите по параграф 2, буква б), ако обнародването на годишните или консолидираните счетоводни отчети на дъщерното предприятие е задължително, тези документи се прилагат към консолидирания счетоводен отчет, а ако такъв липсва - към годишния счетоводен отчет на предприятието-майка, или се оставят на разположение на обществеността. В последния случай трябва да съществува възможност при поискване да се получи препис от тези документи. Цената на преписа не трябва да надхвърля административните разходи за изготвянето му.

Член 41

1. Предприятията, които са свързани по смисъла на член 1, параграф 1, букви а), б) и буква г), бб), и онези други предприятия, които са свързани по аналогичен начин с посочените предприятия, се смятат за дъщерни предприятия по смисъла на настоящата директива и на Директива 78/660/ЕИО.

2. Ако държавите-членки предвидят изготвяне на консолидиран счетоводен отчет по член 1, параграф 1, букви в), или буква г), аа) на член 1, параграф 2, или по член 12, параграф 1, предприятията, свързани по смисъла на посочените разпоредби, и онези други предприятия, които са свързани по аналогичен начин или са свързани по смисъла на параграф 1 с някое от посочените предприятия, се смятат за дъщерни предприятия по смисъла на параграф 1.

3. Когато държава-членка не предвижда задължение за изготвяне на консолидиран счетоводен отчет по член 1, параграф 1, буква в) или буква г), (аа) на член 1, параграф 2, или по член 12, параграф 1, тя може да предвиди прилагане на параграф 2 на настоящия член.

4. Прилагат се член 2 и член 3, параграф 2.

5. Ако държавите-членки прилагат член 4, параграф 2, те могат да освободят от прилагането на параграф 1 по-горе дъщерните предприятия, които са предприятия-майки и които не са длъжни да съставят консолидирани счетоводни отчети според разпоредбите на настоящата директива поради правноорганизационната им форма, както и предприятия-майки със сходна правноорганизационна форма.

Член 42

Член 56 от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следния текст:

„Член 56

1. Задължението в годишните счетоводни отчети да бъдат записвани перата по член 9, 10 и 23 до 26, които се отнасят до свързани предприятия по смисъла на член 41 от Директива 83/349/ЕИО, и задължението за даване на информация за тези предприятия в съответствие с член 13, параграф 2, член 14 и член 43, параграф 1, точка 7, влизат в сила на датата, посочена в член 49, параграф 2 от същата директива.

2. В приложението към отчета се посочват и:

а) наименованието и седалището на предприятието, което съставя консолидирания счетоводен отчет на най-голямото обединение от предприятия, в което дружеството участва като дъщерно предприятие;

б) наименованието и седалището на предприятието, което съставя консолидирания счетоводен отчет на най-малкото обединение от предприятия, в което дружеството участва като дъщерно предприятие и което също е включено в обединението от предприятия по буква а);

в) мястото, където могат да се получат преписи от консолидирания счетоводен отчет по буква а) и б), при условие, че те са оставени на разположение.”

Член 43

Член 57 от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следния текст:

„Член 57

Независимо от разпоредбите на Директиви 68/151/ЕИО и 77/91/ЕИО, държавите-членки могат да не прилагат разпоредбите на настоящата директива относно съдържанието, проверката и обнародването на годишните счетоводни отчети на дружествата, регулирани от националното ѝ законодателство, които

са дъщерни предприятия по смисъла на Директива 83/349/ЕИО, ако са спазени следните условия:

- а) към предприятието-майка трябва да се прилага законодателството на държава-членка;
- б) всички акционери или съдружници в дъщерното предприятие трябва да са изразили съгласие с освобождаването от това задължение; тази декларация се прави за всяка финансова година;
- в) предприятието-майка трябва да е заявило, че гарантира задълженията, поети от дъщерното предприятие;
- г) декларациите по букви б) и в) се обнародват от дъщерното предприятие според законодателството на държавата-членка, в съответствие с член 3 от Директива 68/151/ЕИО;
- д) дъщерното предприятие трябва да бъде включено в консолидирания счетоводен отчет на предприятието-майка в съответствие с Директива 83/349/ЕИО;
- е) освобождаването задължително се посочва в приложението към консолидирания счетоводен отчет, съставен от предприятието-майка;
- ж) консолидираният отчет по буква д), консолидираният годишен доклад за дейността и докладът на лицето, натоварено с проверката на отчета, се обнародват за дъщерното предприятие според законодателството на държавата-членка, в съответствие с член 3 от Директива 68/151/ЕИО.”

Член 44

Член 58 от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следния текст:

„Член 58

Държавите-членки могат да не прилагат разпоредбите на настоящата директива относно проверката и обнародването на отчета за приходите и разходите към дружества, които са регулирани от националното ѝ законодателство и са предприятие-майка по смисъла на Директива 83/349/ЕИО, ако са спазени следните условия:

- а) предприятието-майка трябва да съставя консолидиран счетоводен отчет в съответствие с Директива 83/349/ЕИО и да бъде включен в този отчет;
- б) освобождаването, споменато по-горе се посочва в приложението към отчета на предприятието-майка;

в) освобождаването, споменато по-горе се посочва в приложението към консолидирания отчет, съставен от предприятието-майка;

г) резултатът от дейността на предприятието, определен в съответствие с настоящата директива, се записва в баланса на това предприятие.”

Член 45

Член 59 от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следния текст:

„Член 59

1. Държавите-членки могат да изискват или разрешават дяловото участие по смисъла на член 17 в капитала на предприятия, върху управлението и финансова политика на които се упражнява значително влияние, да бъде записвано в баланса в съответствие с параграфи 2 - 9 по-долу, в групи „Дялове в свързани предприятия” или „Дялово участие”, в зависимост от случая. Предполага се, че едно предприятие упражнява значително влияние върху друго предприятие, когато притежава 20 на сто или повече от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие. Прилага се член 2 от Директива 83/349/ЕИО.

2. Когато настоящият член се прилага за пръв път към дялово участие по параграф 1, то се записва в баланса:

а) по счетоводната си стойност, изчислена в съответствие с член 31 до 42. Разликата между тази стойност и сумата, която съответствува на дела от собствения капитал, представляващ дяловото участие, се посочва отделно в баланса или в приложението към отчета. Тази разлика се изчислява към датата, на която методът се прилага за пръв път; или

б) в размера, който съответствува на дела от собствения капитал, представляващ дяловото участие. Разликата между този размер и счетоводната стойност, изчислена в съответствие с член 31 до 42, се посочва отделно в баланса или в приложението към отчета. Тази разлика се изчислява към датата, на която методът е приложен за пръв път.

в) Държавите-членки могат да предвидят прилагане на едната или другата измежду двете възможности. В баланса или в приложението към отчета се посочва дали е приложена букви а) или б).

г) Наред с това при прилагането на букви а) или б) държавите-членки могат да изискват или разрешават изчисляване на разликата към датата на придобиване на дяловото участие по параграф 1, а ако придобиването е

извършено на два или повече етапа - към датата, на която придобитото е станало дялово участие по смисъла на параграф 1.

3. Ако активите и пасивите на предприятие, в което се притежава дялово участие по смисъла на параграф 1, са оценени по методи, различни от използваните от дружеството, което съставя годишния счетоводен отчет, с оглед изчисляване на разликата по параграф 2, букви а) или б) те могат да бъдат преоценени по методите, използвани от дружеството, което съставя годишния счетоводен отчет. Когато не е извършено преоценяване, това обстоятелство се разкрива в приложението към отчета. Държавите-членки могат да поставят изискване за преоценка.

4. Счетоводната стойност по параграф 2, буква а) или сумата, съответстваща на дела от собствения капитал по параграф 2, буква б), се увеличава или намалява с изменението, настъпило през съответната финансова година в дела от собствения капитал, представляващ това дялово участие; тя се намалява със стойността на дивидентите, свързани с дяловото участие.

5. Ако положителната разлика по параграф 2, букви а) или б) не може да бъде отнесена към никоя категория активи или пасиви, тя се третира в съответствие с правилата за раздел „Репутация”.

6. а) Частта от печалбата или загубата, свързана с дялови участия по смисъла на параграф 1, се записва като отделно перо в подходящ раздел на отчета за приходите и разходите.

б) Ако тази сума надвишава размера на дивидентите, които са вече получени или чието изплащане може да се претендира, разликата се отнася в резерв, който не подлежи на разпределяне между акционерите.

в) Държавите-членки могат да изискват или разрешават делът от печалбата или загубата, свързана с дялови участия по параграф 1, да бъде записан в отчета за приходите и разходите само до размера на дивидентите, които са вече получени или чието изплащане може да се претендира.

7. Изключването по член 26, параграф 1, буква в) от Директива 83/349/ЕИО се извършва, ако фактите са известни или могат да бъдат установени. Прилагат се член 26, параграфи 2 и 3 от същата директива.

8. Ако предприятие, в което се притежава дялово участие по смисъла на параграф 1, съставя консолидиран счетоводен отчет, предходните разпоредби се прилагат към собствения капитал, записан в този отчет.

9. Настоящият член може да не бъде прилаган, ако дяловото участие по смисъла на параграф 1 е малозначително за целите на член 2, параграф 3.”

Член 46

Член 61 от Директива 78/660/ЕИО се заменя със следния текст:

„Член 61

Държавите-членки могат да не прилагат разпоредбите на член 43, параграф 1, точка 2 от настоящата директива по отношение на размера на капитала и резервите, и на резултата от дейността на съответните предприятия към дружествата, регулирани от националното ѝ законодателство, които са предприятия-майки по смисъла на Директива 83/349/ЕИО:

- а) ако съответните предприятия са включени в консолидиран счетоводен отчет, съставен от това предприятие-майка, или в консолидирания отчет на по-голямо обединение на предприятия в съответствие с член 7, параграф 2 от Директива 83/349/ЕИО; или
- б) ако предприятието-майка е третирано дяловите участия в съответните предприятия в годишния си счетоводен отчет в съответствие с член 59 или в консолидирания счетоводен отчет, съставен от него съгласно член 33 от Директива 83/349/ЕИО.”

Член 47

Комитетът за връзка, създаден в съответствие с член 52 от Директива 78/660/ЕИО, също:

- а) улеснява, без да се засяга действието на членове 169 и 170 от Договора, хармонизираното прилагане на настоящата директива чрез редовни заседания, посветени по-специално на практическите проблеми при прилагането ѝ;
- б) при нужда консултира Комисията във връзка с изменянето или допълването на настоящата директива.

Член 48

Настоящата директива не засяга действието на законодателството на държавите-членки, според което консолидираните счетоводни отчети, в които са включени предприятия извън тяхната юрисдикция, трябва да бъдат представяни в регистъра, в който се вписват клоновете на тези предприятия.

Член 49

1. Държавите-членки са длъжни да въведат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, нужни за изпълнение на

настоящата директива, до 1 януари 1988 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

2. Държавите-членки могат да предвидят, че разпоредбите по параграф 1 ще се прилагат за пръв път към консолидираните счетоводни отчети за финансовите години, които започват на 1 януари 1990 г. или през календарната 1990 година.

3. Държавите-членки са длъжни да осигурят съобщаването на Комисията на текстовете на основните разпоредби от вътрешното право, приети от тях в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 50

1. Пет години след датата по член 49, параграф 2 Съветът по предложение на Комисията проучва и при нужда преразглежда член 1, параграф 1, буква г), алинея втора, член 4, параграф 2, член 5, 6, член 7, параграф 1, членове 12, 43 и 44 в светлината на опита, натрупан при прилагането на настоящата директива и с оглед на състоянието в икономическата и валутната сфера по това време.

2. Параграф 1 не засяга действието на член 53, параграф 2 от Директива 78/660/ЕИО.

Член 51

Адресати на настоящата директива държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 13 юни 1983 година.

За Съвета:

Председател

H. TIETMEYER